

Spelen

Onderzoek onder ouders en kinderen naar speelgedrag

Uitgevoerd door RM Interactive en JETIX in opdracht van OMO

omo buitenspeel bond

voor spelen met sport

Copyright © 2007 Jetix Europe

Alle rechten voorbehouden. De resultaten zoals beschreven en weergegeven in dit rapport mogen worden verveelvoudigd en openbaar gemaakt worden, mits het in de context van het onderzoek wordt gebruikt en met vermelding van de bron: OMO.

Inleiding

Voor u ligt een rapport naar aanleiding van een onderzoek door RM Interactive en Jetix, uitgevoerd in opdracht van de OMO Buitenspeelbond. Het betreft hier een online onderzoek onder ouders (voornamelijk moeders, 18+) en kinderen (5 - 12 jaar) naar speelgedrag.

In het rapport worden de resultaten beschreven van dit onderzoek naar binnen- en buitenspeelgedrag van kinderen en factoren die het buiten spelen beïnvloeden.

Rotterdam, maart 2007

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Achtergrond - doel onderzoek	7
Spelen algemeen	9
Binnen spelen	10
Buiten spelen	12
Ouders en samen spelen	14
Veiligheid	15
Vuil worden	17
Gezondheid	19
Verantwoording - dataverzameling - doelgroep & respons - achtergrond respondenten	20

Actiever en creatiever? Dat gunt elke ouder zijn kind.

Spelen is onmisbaar voor de ontwikkeling van kinderen, want spel stimuleert zowel de motorische, de sociale-emotionele en geestelijke-creatieve ontwikkeling. En elke soort ontwikkeling op zich beïnvloedt weer de andere ontwikkelingsgebieden. Voor een evenwichtige ontwikkeling is het nodig dat elk ontwikkelingsgebied voldoende aan bod komt door spel, sport en andere activiteiten. Van alle activiteiten die kinderen kunnen doen is buiten spelen de absolute winnaar.

Buiten is er meer ruimte, waardoor er meer gelegenheid is voor kinderen om zich lichamelijk uit te leven en om in de frisse lucht te zijn. Veel buiten zijn maakt kinderen lichamelijk sterker. En door buiten te zijn krijgt een kind ook de kans om meer te leren van de wereld om zich heen. Bovendien leren kinderen zich er weerbaarder op te stellen dan in de vertrouwde omgeving van de ouders thuis of op school en leert hij zelf oplossingen te vinden en creatief te zijn. Kinderen maken door buiten spelen gemakkelijker vrienden. Buiten spelen heeft het meeste positieve effect op de ontwikkeling van kinderen omdat door het buiten spelen al die ontwikkelingsgebieden tegelijk aan bod komen. Elk kind zou dus vaak, het liefst elke dag, een tijd buiten moeten spelen.

Uit het onderzoek blijkt dat ouders gemiddeld weinig tijd besteden aan buiten spelen met hun kinderen. Verder laten ouders van jonge kinderen hun kinderen niet zo graag buiten spelen als zij er geen toezicht op kunnen houden. Begrijpelijk, omdat toezicht meestal nog nodig is voor jonge kinderen in verband met gevaarlijk verkeer of ongewenst gedrag van vreemden.

Een grappige uitkomst is dat meisjes eerder denken niet vies te mogen worden tijdens het buiten spelen dan jongens. Dat kan samenhangen met een verschil in opvoeding van jongens en meisjes, maar ook met het zelfbeeld van kinderen. Bij jongens wordt stoer gedrag eerder beloond en daar horen vlekken bij. Terwijl het uiterlijk bij meisjes een grotere rol speelt. Meisjes moeten dus voorzichtiger spelen, misschien niet eens van hun ouders, maar vooral van zichzelf.

Uit dit onderzoek blijkt verder dat de kinderen die lid zijn van de Buitenspeelbond veel actiever zijn in hun vrije tijd dan niet-leden. Niet alleen buiten maar ook in huis. De kinderen die geen lid zijn van de Buitenspeelbond blijken veel vaker tv te kijken of op internet te vinden te zijn. Ook leuk voor kinderen, maar in ieder geval lichamelijk veel minder actief. Buiten spelen lokt het actief zijn en de creativiteit uit door de ontwikkelingsmogelijkheden die het biedt. Mogelijkheden die kinderen van nature in zich hebben. Bovendien spiegelen kinderen zich aan elkaar. Als een niet-actief kind gestimuleerd wordt om regelmatig buiten te spelen, dan zal hij aangestoken worden door de grotere activiteit van kinderen die vaak buiten spelen en zal zelf ook actiever worden. Niet alleen buiten, maar waarschijnlijk ook thuis, omdat het kind die activiteit beter leert gebruiken. Ouders in dit onderzoek vinden dat oudere kinderen en vooral jongens niet actief genoeg zijn. Ouders kunnen meehelpen om dit op te lossen door vaker met hun kind buiten een spel te spelen of hun kind te stimuleren vaker naar buiten te gaan. Voor buitenspel inspiratie kunnen kinderen en ouders suggesties vinden bij de OMO Buitenspeelbond. Als kinderen (gratis) lid worden krijgen ze elke woensdagmiddag een buitenspeeltip.

Marga Schiet, pedagoge
margaschiet@planet.nl

Marga Schiet is pedagoog. Samen met een collega pedagoog richtte zij de Opvoedtelefoon op.

Zij is verbonden aan Ouders van Nu, een tijdschrift over opvoeden. Zij beantwoordt vragen aan de Ouders van Nu Advieslijn, onder andere over opvoeding en ontwikkeling van kinderen. In de jaren negentig werkte zij wekelijks voor het programma Koffietijd van RTL4 en daarna tot september 2004 in een vaste rubriek voor Radio Noord-Holland over omgaan met kinderen.

Zij geeft via haar eigen praktijk voorlichting over opvoeding, advies en workshops aan ouders, onder andere over de peuterpuberteit en de ontwikkeling van zelfvertrouwen, waar zij ook boeken over schreef. Sinds 1988 schrijft zij boeken over opvoeding, ziekte en gezondheid, zwangerschap en ontwikkeling van kinderen.

De OMO Buitenspeelbond wil inzicht verkrijgen in de houding van Nederlandse ouders en kinderen ten aanzien van speelgedrag van kinderen. Hiertoe liet Unilever al in 2005 een onderzoek doen onder Nederlandse moeders naar het speelgedrag van hun kinderen. Daarbij zijn ditmaal ook vaders en de kinderen zelfs ondervraagd om een vergelijking te kunnen maken tussen de attitude van ouders en kinderen. Op basis van de resultaten ontwikkelt de OMO Buitenspeelbond weer nieuwe initiatieven.

Doel

Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de houding van ouders en kinderen ten opzichte van binnen spelen en buiten spelen en vuil worden tijdens het buiten spelen.

Ouders vinden buiten spelen essentieel voor de ontwikkeling van kinderen, maar stellen dat kinderen vandaag de dag zich minder goed vermaken en minder lichamelijk actief zijn dan vroeger.

Als kinderen binnenshuis spelen doen ze over het algemeen passieve activiteiten. Leden van de OMO Buitenspeelbond en jonge kinderen zijn 'actiever' in binnen spelen dan kinderen die geen lid zijn. Bovendien zijn Leden van de OMO Buitenspeelbond en meisjes binnen het meest creatief.

Hoewel 85% van de ouders stelt dat hun kind dol is op buiten spelen, zou een derde van hen willen dat hun kind meer buiten speelt. Leden van de OMO Buitenspeelbond en jonge kinderen zijn het meest actief in hun buitenspeelactiviteiten. Leden van de OMO Buitenspeelbond zijn hierin ook nog eens het meest creatief.

Ouders zouden vaker de tijd en het geduld willen hebben om meer met hun kind te spelen. Moeders ondernemen meer activiteiten met hun kinderen dan vaders.

Ouders maken zich het meest zorgen om verkeer en vreemden als hun kind buiten speelt en ontzeggen hen om deze redenen ook wel eens het buiten spelen. Dit geldt met name voor ouders van jonge kinderen.

Hoewel 12% van de ouders zijn kind soms een bepaalde buitenspeelactiviteit ontzegt omdat het hier vuil van kan worden, vindt het grootste deel het geen probleem als hun kind vuil wordt en ziet dit juist als een teken dat hun kind zich heeft vermaakt.

Hoewel kinderen zich wel eens bezeren als ze veel buiten spelen, vinden ouders dat buitenspelende kinderen een goede gezondheid hebben en door het buiten spelen meer weerstand opbouwen.

Kinderen zijn minder lichamelijk actief

Vrijwel alle ouders vinden dat buiten spelen essentieel is voor de sociale en lichamelijke ontwikkeling van kinderen.

73% van de ouders vindt dat vandaag de dag kinderen minder lichamelijk actief zijn dan vroeger.

57% van de ouders vindt dat kinderen vandaag de dag zichzelf niet meer zo goed vermaken als vroeger.

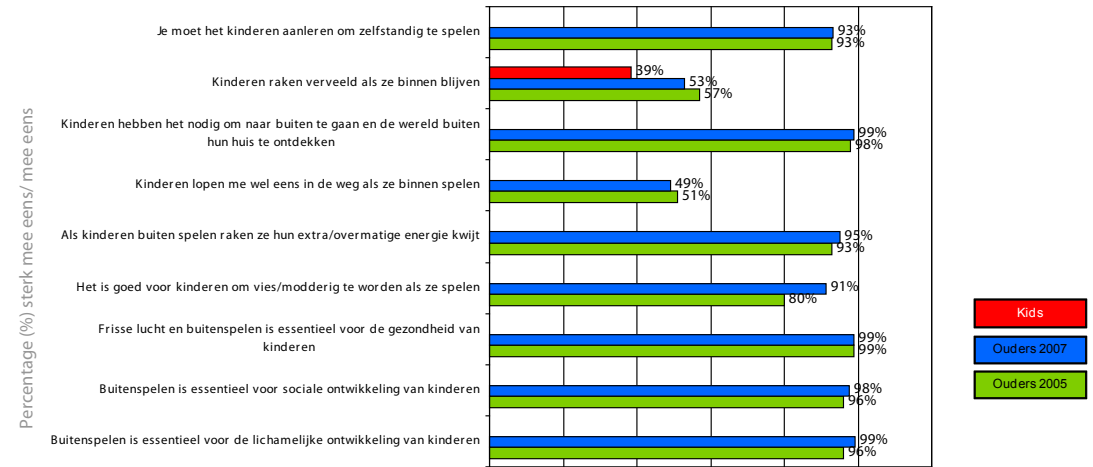
72% van de ouders stuurt zijn kind (als het even kan) naar buiten om te spelen.

Bijna een kwart van de ouders stelt dat hun kind zich regelmatig verveelt.

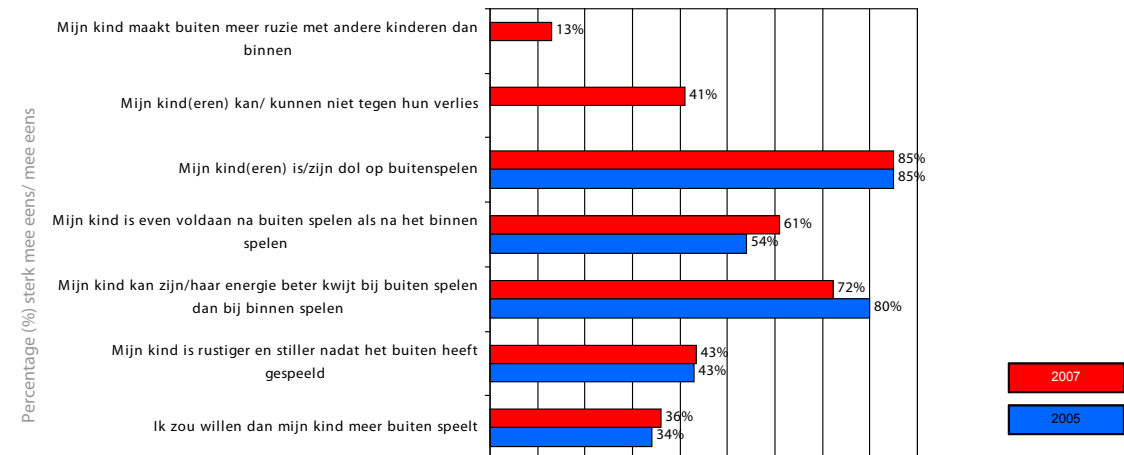
Conclusie:

Ouders vinden buiten spelen essentieel voor de ontwikkeling van kinderen, maar stellen vast dat kinderen anno nu zich minder goed vermaken en minder lichamelijk actief zijn dan vroeger.

Wat doet spelen met de kids?

Stellingen buitenspelen (ouders)

Binnenshuis is kind passief

Algemeen

- 22,3% van de kinderen speelt binnen liever alleen dan samen met vriendjes.
- 38,5% van de kinderen verveelt zich snel als ze binnen moeten blijven.

Speelactiviteiten

De top 3 speelactiviteiten binnenshuis volgens kinderen is:

1. televisie kijken (74,6%)
2. computerspelletjes spelen (70%)
3. internetten (65,2%)

De top 3 speelactiviteiten binnenshuis volgens ouders is:

1. televisie kijken (94,4%)
2. computerspelletjes spelen (82,6%)
3. kleuren (71,8%)

Tussen de situatie van 2005 en 2007 zijn er geen significante verschillen.

Tijdsbesteding

- 59,7% van de kinderen speelt vaker binnen dan buiten, dit geldt meer voor jonge dan oudere kinderen.
- Op een doordeweekse schooldag in de winter spelen kinderen gemiddeld 170 minuten per dag binnen. Op een vrije dag is dit gemiddeld 245 minuten per dag.
- Op een doordeweekse schooldag in de zomer spelen kinderen gemiddeld 132 minuten per dag binnen. Op een vrije dag is dit gemiddeld 50 minuten per dag.
- Tussen de situatie van 2005 en 2007 zijn hierin weinig verschillen.

- 30,5% van de kinderen stelt dat hun ouders vinden dat ze te veel binnen spelen.

Jongens & meisjes - oud & jong

- Jonge kinderen zijn actiever bij het binnen spelen dan oudere kinderen.
- Meisjes zijn creatiever bij het binnen spelen dan jongens.
- Jongens zitten meer passief voor een beeldscherm (tv kijken, internetten en computerspelletjes spelen) dan meisjes.
- Volgens ouders brengen jongens vaker hun tijd passief spelend door dan meisjes.
- Volgens ouders zijn meisjes creatiever in het verzinnen van leuke dingen om binnen te doen dan jongens.

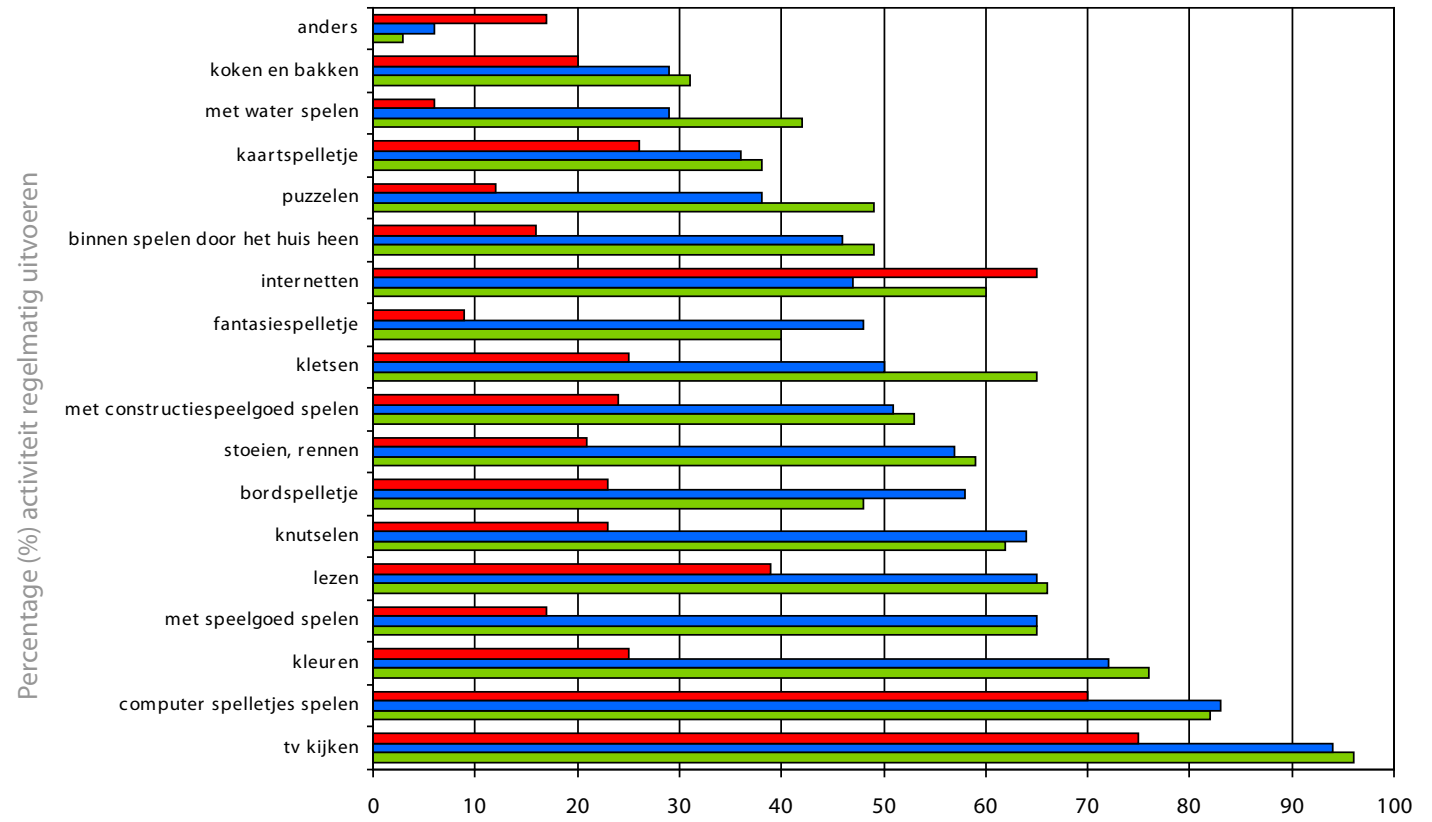
Leden en niet-leden

- Leden van de OMO Buitenspeelbond zijn actiever bij het binnen spelen dan kinderen die geen lid zijn van de OMO Buitenspeelbond. Zo is tv-kijken de meest favoriet binnenactiviteit bij 47,8% van de leden en bij niet-leden maar liefst 60,5%.
- Niet-leden zitten significant vaker voor het beeldscherm (tv kijken, internetten en computerspelletjes spelen) dan leden.

Conclusie:

Als kinderen binnenshuis spelen doen ze over het algemeen passieve activiteiten. Als leden van de OMO Buitenspeelbond en jonge kinderen binnenshuis spelen doen zij dit veel actiever. Ze knutselen, stoeien en rennen bijvoorbeeld. Daarnaast spelen leden van de bond en meisjes binnen het meest creatief. Ze kleuren of spelen bijvoorbeeld een fantasiespel.

Activiteiten Binnenshuis

Ouders geven vele hogere percentages dan kids → behalve voor het gebruik van internet (kids internetten meer dan ouders denken)

Tussen de situatie van 2005 en 2007 zijn er weinig verschillen

- Kids
- Ouders 2007
- Ouders 2005

Leden van de OMO Buitenspeelbond zijn actiever en creatiever in het buiten spelen dan niet-leden

Algemeen

- 36% van de ouders zou willen dat hun kind meer buiten speelt.
- 85% van de ouders stelt dat hun kind dol is op buiten spelen.
- 28,6% van de kinderen maakt veel vrienden met buiten spelen. Dit geldt met name voor jonge kinderen en leden van de OMO Buitenspeelbond.

Speelactiviteiten

De top 3 speelactiviteiten buitenshuis volgens kinderen is:

1. in de buurt fietsen/skaten (48,5%)
2. spelen met een bal (48,1%)
3. op straat spelen met vrienden (47%)

De top 3 activiteiten buitenshuis volgens ouders is:

1. in de buurt fietsen/skaten (77,7%)
2. spelen in een privé tuin (74,7%)
3. op straat spelen met vrienden (73,8%)

Tussen 2005 en 2007 zijn hierin geen significante verschillen.

Tijdsbesteding

- Op een doordeweekse schooldag in de winter spelen kinderen gemiddeld 99 minuten per dag buiten. Op een vrije dag is dit gemiddeld 130 minuten per dag.
- Op een doordeweekse schooldag in de zomer spelen kinderen gemiddeld 168 minuten per dag buiten. Op een vrije dag is dit

gemiddeld 258 minuten per dag.

- Tussen de situatie van 2005 en 2007 zijn hierin weinig verschillen.

Jongens & meisjes - oud & jong

- Jonge kinderen zijn actiever in hun buitenspeelactiviteiten dan oudere kinderen.

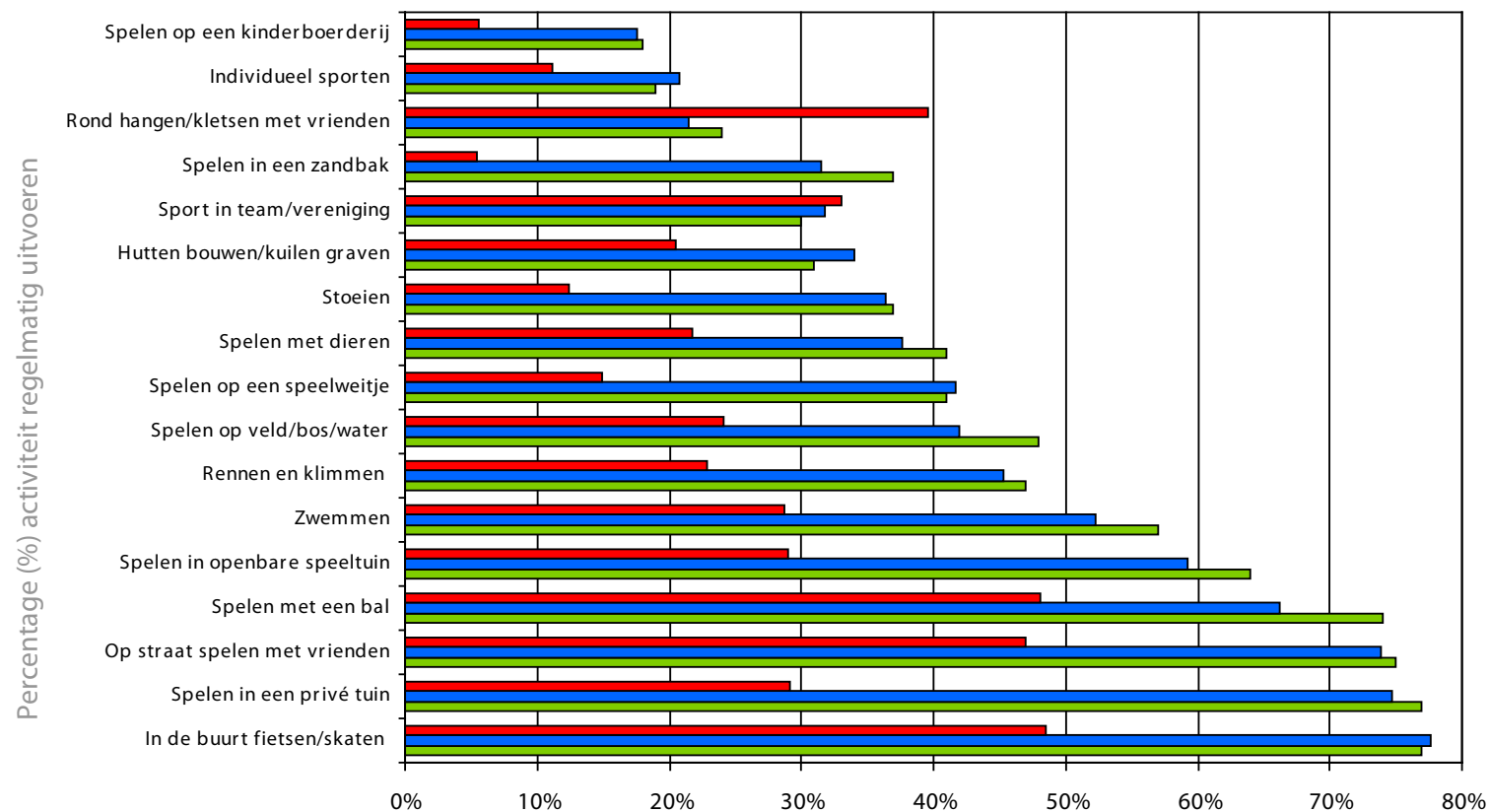
Leden en niet-leden

- Leden van de OMO Buitenspeelbond doen bijna alle buitenactiviteiten significant vaker dan niet-leden. Zo speelt 40,3% van de leden wel eens in de tuin tegenover 26,4% van niet-leden.
- Leden van de OMO Buitenspeelbond zijn veel actiever in buiten spelen dan niet-leden.
- Doordat leden van de OMO Buitenspeelbond actiever zijn in buiten spelen, zijn zij ook significant vaker te vinden op bepaalde buitenspeelplaatsen dan niet-leden, zoals in de speeltuin, op een grasveld in de buurt en op een speelplaats.
- Doordat niet-leden minder actief zijn bij het buiten spelen, zijn zij ook minder actief in het bedenken van nieuwe dingen.

Conclusie:

Hoewel 85% van de ouders stelt dat hun kind dol is op buiten spelen, zou een derde van hen willen dat hun kind meer buiten speelt. Leden van de OMO Buitenspeelbond en jonge kinderen zijn het meest actief in hun buitenspeelactiviteiten. Bovendien zijn de leden hierin ook nog eens het meest creatief.

Activiteiten Buitenshuis

Ouders geven hogere percentages dan kids → behalve voor sporten en in teamverband en rondhangen met vrienden

Tussen de situatie van 2005 en 2007 zijn er weinig grote verschillen

Kids

Ouders 2007

Ouders 2005

Ouders en samen spelen

Papa, mama ... kom je buitenspelen?

38,5% van de kinderen zou willen dat zijn papa of mama vaker mee zou spelen.

45% van de ouders heeft niet de tijd om zo vaak met hun kind te spelen als ze zouden willen.

29% van de ouders heeft niet het geduld om vaker met zijn kind te spelen

Gemiddeld ondernemen ouders (veelal moeders) iets meer dan 5 uur per week activiteiten samen met hun kind. Dit is zo'n drie kwartier per dag.

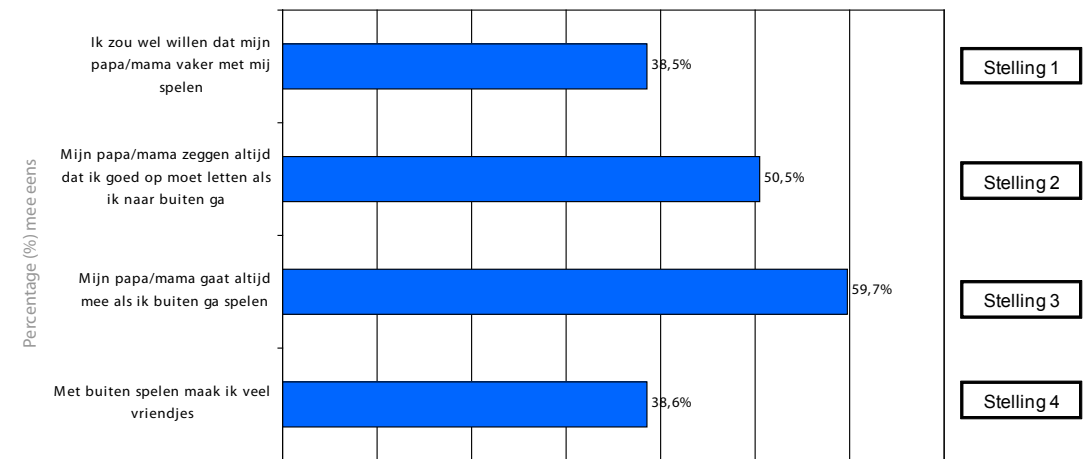
Gemiddeld ondernemen de partners van de respondenten (veelal vaders) iets meer dan drie uur per week activiteiten samen met hun kind.

Ouders van jonge kinderen ondernemen per week meer uur activiteiten met hun kind dan ouders van oudere kinderen.

Conclusie:

Ouders zouden vaker de tijd en het geduld willen hebben om vaker met hun kind te spelen. Moeders ondernemen meer activiteiten met hun kinderen dan vaders.

Stellingen binnenspelen (kids)

Stelling 1: Jonge kids, jongens en leden van de OMO Buitenspeelbond zijn het vaker eens dan oudere kids, meisjes en niet leden

Stelling 3: Jonge kids en jongens zijn het vaker eens dan oudere kids en meisjes

Stelling 2: Jonge kids zijn het vaker eens dan oudere kids

Stelling 4: Jonge kids en leden van de OMO Buitenspeelbond zijn het vaker eens dan oudere kids en niet leden

Verkeer en vreemden grootste buitenspeelgevaar

Ongeveer een derde van de ouders vindt het niet prettig als hun kind zonder volwassen toezicht buiten speelt.

16% van de ouders laat zijn kinderen zelfs niet zonder hen buiten spelen vanwege het gevaar van verkeer en vreemden. Meer dan de helft van de ouders maakt zich zelfs zorgen dat hun kind wordt benaderd door oudere kinderen of vreemden als het ergens anders buitenshuis speelt.

39% van de ouders vindt hun kind niet groot genoeg om risico's in te kunnen schatten of te kunnen overzien tijdens het buiten spelen.

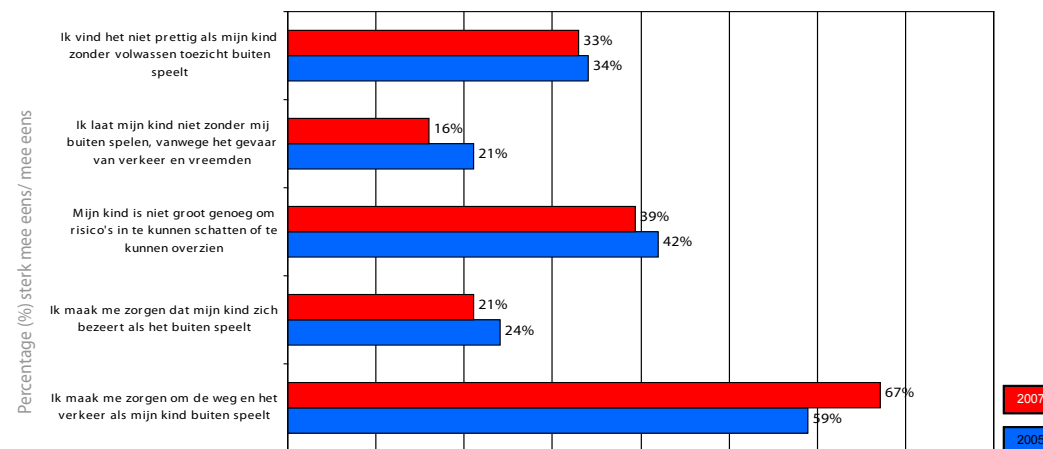
67% van de ouders maakt zich zorgen om de weg en het verkeer als hun kind buiten speelt.

Bovenstaande geldt in grotere mate voor ouders met jonge kinderen dan voor ouders met oudere kinderen.

Conclusie:

Ouders maken zich het meest zorgen om verkeer en vreemden als hun kind buiten speelt en laat zijn kinderen daarom ook wel eens niet zonder hen buiten spelen. Dit geldt met name voor ouders van jonge kinderen.

Spelen en veiligheid

Ouders van jonge kinderen zijn het vaker eens met de stelling dat hun kids niet groot genoeg zijn om risico's in te schatten of deze te kunnen overzien dan ouders van oudere kinderen

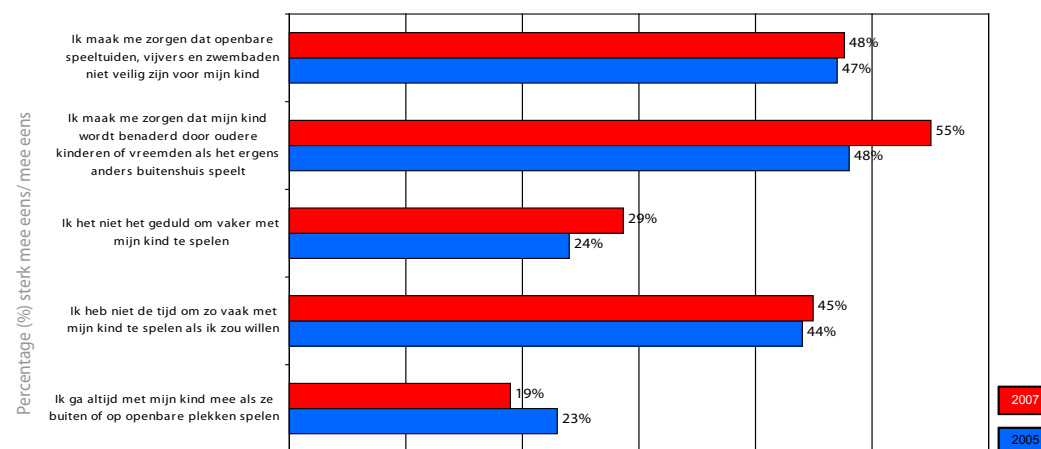
Ouders van jonge kinderen laten hun kind minder vaak zonder hen buitenspeelen dan ouders van oudere kinderen. Dit vanwege het gevaar van verkeer en vreemden.

Ouders van jonge kinderen vinden het minder prettig als hun kind zonder volwassen toezicht buiten speelt dan ouders van oudere kinderen

Ouders van jonge kinderen maken zich vaker zorgen om de weg en het verkeer als hun kind buiten speelt dan ouders van oudere kinderen

Ouders van jonge kinderen maken zich vaker zorgen dat hun kind zich bezeert tijdens het buiten spelen dan ouders van oudere kinderen

Spelen en veiligheid II

Ouders van jonge kinderen maken zich vaker zorgen dat openbare speeltuinen, vijvers en zwembaden niet veilig zijn voor hun kind dan ouders van oudere kinderen

Ouders van jonge kinderen gaan vaker met hun kind mee naar buiten of naar openbare plekken dan ouders van oudere kinderen

Ouders van jonge kinderen maken zich vaker zorgen dat hun kind wordt benaderd door oudere kinderen of vreemden als zij ergens anders buitenshuis spelen dan ouders van oudere kinderen

Vuile kinderen vermaken zich

Ouders

91% van de ouders vindt het goed voor kinderen om vies/modderig te worden als ze buiten spelen.

85% van de ouders stelt dat als hun kind vies thuis komt, ze dan weten dat het zich heeft vermaakt.

12% van de ouders onthoudt zijn kind soms een buitenspeelactiviteit als ze er vies van kunnen worden.

7% van de ouders vindt dat hun kind te vies wordt als het buiten speelt.

Kinderen

40% van de kinderen zegt dat hun ouders boos worden als ze vies worden van het buiten spelen.

27% van de kinderen zegt dat mama altijd veel bozer is als ze met vieze kleren thuis komen dan papa.

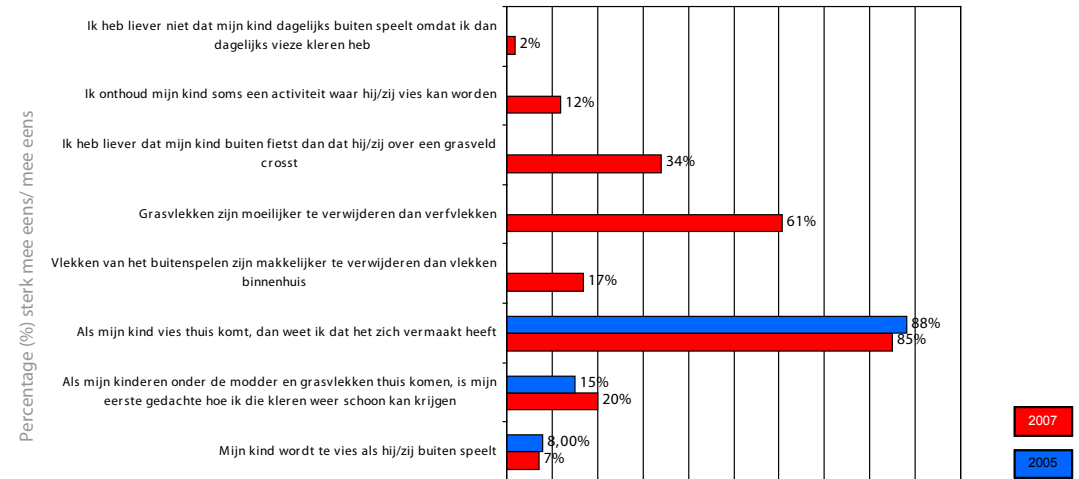
Een kwart van de kinderen heeft speciale buitenspeelkleren.

34% van de kinderen mag van mama niet buiten spelen als ze hun mooie kleren aan hebben.

Conclusie:

Hoewel 12% van de ouders zijn kind soms een bepaalde buitenspeelactiviteit ontzegt omdat het hier vuil van kan worden, vindt het grootste deel het geen probleem als hun kind vuil wordt en ziet dit juist als een teken dat hun kind zich heeft vermaakt.

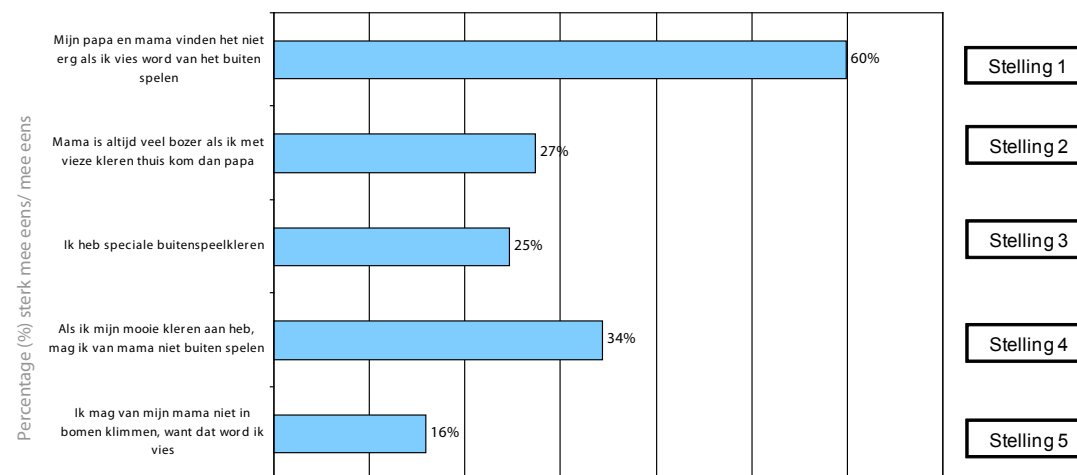
Attitude moeders t.a.v vlekken

Ouders van jonge kinderen vinden grasvlekken moeilijker te verwijderen dan vervlekken dan ouders van oudere kinderen

Ouders van meisjes hebben liever dat hun dochter buiten fietst dan dat ze over een grasveld crossen dan ouders van jongens

En hoe denken kids over vlekken?

Stelling 3: Jongens kids, jongens en leden van de OMO Buitenspeelbond zijn het vaker eens dan oudere kids, meisjes en niet leden

Stelling 5: Meisjes zijn het vaker eens dan jongens kids

Stelling 4: Jonge kids zijn het vaker eens dan oudere kids

Gezonde kinderen spelen buiten

Een kwart van de kinderen bezeert zich nooit of minder dan een keer per maand tijdens het buiten spelen. Een kwart van de kinderen bezeert zich meer dan een keer per week.

Jonge kinderen bezeren zich vaker tijdens het buiten spelen dan oudere kinderen.

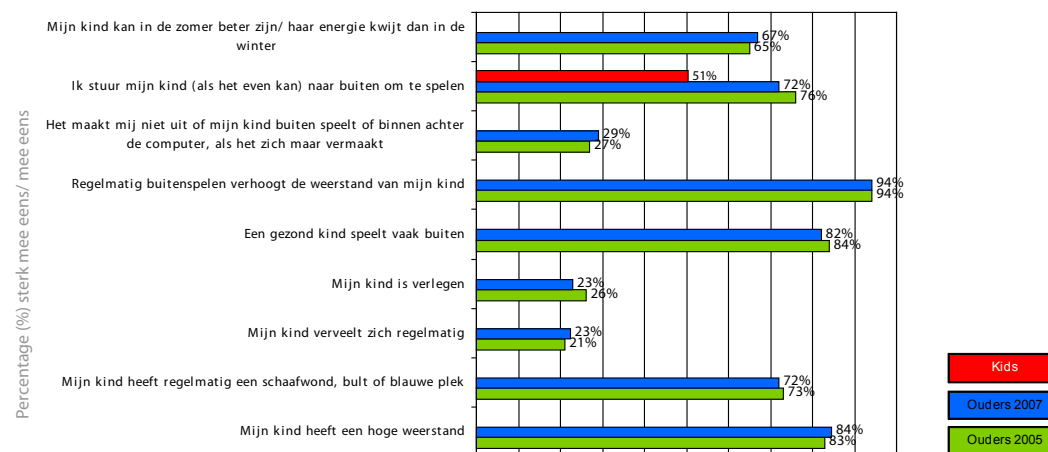
94% van de ouders stelt dat regelmatig buiten spelen de weerstand van hun kind verhoogt.

82% van de ouders vindt dat een gezond kind vaak buiten speelt.

Conclusie:

Hoewel kinderen zich wel eens bezeren als ze veel buiten spelen, vinden ouders dat buitenspelende kinderen een goede gezondheid hebben en door het buiten spelen meer weerstand opbouwen.

Oudere kids hebben een hogere weerstand

Kinderen die minder vaak ziek zijn, hebben een hogere weerstand dan kinderen die vaker ziek zijn

Kinderen die vaker ziek zijn hebben ook vaker een schaafwond, bult of blauwe plek dan kinderen die minder vaak ziek zijn

Oudere kinderen hebben een hogere weerstand dan jongere kinderen

Jongens hebben vaker een schaafwond, bult of blauwe plek dan meisjes (spelen ook vaker buiten)

Meisjes zijn vaker verlegen dan jongens

Dataverzameling

De datacollectie is gestart op 2 februari 2007 en gestopt op 19 februari 2007. Het onderzoek is online uitgevoerd door RM Interactive en JETIX. Online onderzoek is een snelle en betrouwbare manier van kwantitatieve dataverzameling. Met online onderzoek kunnen in korte tijd veel respondenten bereikt worden, waarna de onderzoeksgegevens direct in bestandsvorm beschikbaar zijn. Het onderzoek bevatte zowel gesloten als open vragen en gingen in op:

- achtergrond
- binnen- en buitenspeelgedrag
- favoriete speelactiviteiten
- houding ten opzichte van speelgedrag en vlekken/vuil worden
- inspiratiebron nieuwe speelactiviteiten
- gezondheid kind
- samen spelen met kind
- vergelijking speelgedrag verleden en heden

De data zijn verwerkt met behulp van SPSS.

Doelgroep & respons

Het onderzoek richtte zich op:

- ouders van kinderen in de leeftijd van 5-12 jaar
- kinderen in de leeftijd tussen 5 – 12 jaar

In totaal hebben 1361 kinderen meegedaan. Hiervan zijn 486 jongens en 872 meisjes. De totale percentages zijn gewogen aan de hand van het geslacht van het kind (50% jongens, 50% meisjes). Van de kinderen is 22,1% lid van de OMO Buitenspeelbond en 71,4% niet. (Overige respondenten weten het niet).

In totaal hebben 572 ouders meegedaan. Hiervan zijn 6 vader en 521 moeder.

Achtergrond respondenten

- De meeste ouders waren ouders van jongens.
- Gemiddeld hadden de ouders 2,2 thuiswonende kinderen.
- De meeste ouders zijn tussen de 30 en 45 jaar oud.
- De meeste respondenten komen uit Zuid-Holland, Noord-Holland en Brabant.
- Het grootste deel van de respondenten woont in een eengezinswoning (85,5%).
- Het grootste deel van de respondenten heeft een eigen tuin (91,8%).
- Het grootste deel van de respondenten woont samen met partner en kinderen (85,3%).
- Het grootste deel van de respondenten werkt niet (0 – 5 uur, 36,1%) of parttime (5-20 uur, 32%).
- Het grootste deel van de respondenten heeft een bruto maandinkomen (per huishouden) tussen de 1.000 en 3.000 euro per maand (63,9%).
- Het grootste deel van de respondenten verricht geen vrijwilligerswerk (0-5 uur, 87%).
- Grootste deel van de respondenten heeft een MBO opleiding afgerond (37,5%).